

ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΓΝΩΜΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ – ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Σχετικά με την :

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΙΚΤΥΟΥ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΕΠΥ ΑΠΟ ΑΣΑ

Με απόφαση της Κυβέρνησης, η οποία πάρθηκε ερήμην της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των πολιτών, επιχειρείται να κατασκευαστούν εργοστάσια καύσης σκουπιδιών, που θα «καλύπτουν» όλη τη χώρα. Σε πρώτη φάση, αφορά **έξι εργοστάσια καύσης** στις περιοχές της Αττικής, της Βοιωτίας, της Ροδόπης, της Κοζάνης, της Κεντρικής Πελοποννήσου και του Ηρακλείου Κρήτης, στις οποίες με βάση τη ΣΜΠΕ που βρίσκεται σε διαβούλευση θα μεταφέρονται επεξεργασμένα απόβλητα.

Η επεξεργασία των αποβλήτων ώστε να διαχωριστεί το μέρος που έχει μεγαλύτερη ενεργειακή απόδοση, θα γίνεται σε **56 εργοστάσια επεξεργασίας αποβλήτων** σε διάφορα σημεία της χώρας. Τα εργοστάσια αυτά στοχεύουν στην παραγωγή απορριμματογενών ενεργειακών πρώτων υλών (ΑΕΠΥ) , σε ποσοστό 59,72% επί των εισερχομένων και ελάχιστα στην ανάκτηση υλικών, σε ποσοστό μόνο 12,72%.

Από τη ΣΜΠΕ απουσιάζει οποιαδήποτε περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης διαχείρισης των ΑΣΑ, ιδιαίτερα ως προς τα ισοζύγια των διαχειριζόμενων ποσοτήτων, από τα οποία θα έπρεπε να καθορίζεται η δυναμικότητα των μονάδων καύσης, η χωροθέτησή τους και ο προσδιορισμός κρίσιμων στοιχείων κόστους διαχείρισης. Χωρίς καμία τεκμηρίωση αποφασίζεται ότι η συνολική δυναμικότητα των έξι μονάδων καύσης θα αφορά 1.186.000 τόνους/έτος που θα προέρχονται από τις 56 μονάδες επεξεργασίας. Μικρή ποσότητα των επεξεργασμένων αποβλήτων από τις μονάδες επεξεργασίας προβλέπεται ότι θα οδηγείται ως καύσιμο σε ενεργοβόρες βιομηχανίες.

Η διαστασιολόγηση των μονάδων καύσης θα κρίνει και τη βιωσιμότητά τους, σε βάθος χρόνου. Όπως έχει γίνει γνωστό, η κυβέρνηση προτίθεται να αναθέσει την κατασκευή και λειτουργία τους σε ιδιώτες, μέσω ΣΔΙΤ, με συμβάσεις διάρκειας 25 - 28 ετών.

Στην περίπτωση αυτή, θα αναληφθούν από το κράτος ισχυρές δεσμεύσεις για:

- την τροφοδοσία των μονάδων με συγκεκριμένες ποσότητες ΑΕΠΥ,
- για τη δημιουργία δικτύου μεταφοράς των ΑΕΠΥ,
- για το τέλος χρήσης (gate fee) των μονάδων,
- για την επιδότηση ως ΑΠΕ μέρους της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, που αφορά το βιοαποδομήσιμο κλάσμα των ΑΕΠΥ

Δεσμεύσεις που δεν τεκμαίρεται ότι μπορούν να τηρηθούν, χωρίς σοβαρές επιπλοκές και πρόσθετες οικονομικές επιβαρύνσεις. Υπάρχει η εμπειρία από

μονάδες καύσεις κυρίως βόρειων χωρών, που αφενός υπερδιαστασιολογήθηκαν και αφετέρου αγνόησαν τη άνοδο της ανακύκλωσης, με αποτέλεσμα να κάνουν εισαγωγές καυσίμων ΑΣΑ από άλλες χώρες, προκειμένου να παραμείνουν βιώσιμες.

Στην ΣΜΠΕ δεν τεκμηριώνεται αν οι μονάδες θερμικής επεξεργασίας καλύπτουν το δείκτη ενεργειακής απόδοσης $R1 > 0,65$, ώστε να θεωρείται ότι είναι προτιμότερες από την υγειονομική ταφή σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2008/98/ΕΚ. Πρόκειται για μια σκόπιμη παράλειψη λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κλιματικές συνθήκες της Ελλάδας είναι τελείως διαφορετικές από τις χώρες της κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης και επιπλέον ότι απουσιάζουν δίκτυα τηλεθέρμανσης. Μόνο οι μονάδες που συνδυάζουν παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με δίκτυα τηλεθέρμανσης που λειτουργούν το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου μπορεί να θεωρηθούν ότι αποδίδουν ενεργειακά.

Το μέγεθος της ηλεκτρικής ισχύος και των έξι μαζί μονάδων είναι της τάξης των 186 MW, δηλαδή το μισό μιας από τις πρώτες και μικρότερες μονάδες φυσικού αερίου του ενεργειακού συστήματος. Η συνεισφορά τους σε ηλεκτρική ενέργεια είναι μόλις 2% της απαιτούμενης ενέργειας στο σύνολο της επικράτειας.

Παρότι είναι σαφές ότι τα κόστη κατασκευής και λειτουργίας (όλων) των υποδομών παίζουν καθοριστικό ρόλο στις τελικές επιλογές, η ΣΜΠΕ δεν περιέχει καμία αναφορά. Το γεγονός ότι η υλοποίηση των μονάδων καύσης θα γίνει μέσω συμπράξεων με ιδιώτες, σημαίνει ότι όλα τα σχετικά κόστη, προσαυξημένα με ποσοστά κέρδους, θα μεταφερθούν στους πολίτες. Αυτός είναι και ο μόνος ρόλος που απομένει για τους Δήμους σε αυτό το σχεδιασμό.

Ασάφεια επικρατεί σχετικά με τη χωροθέτηση των μονάδων και την οργάνωση του δικτύου μεταφοράς, που θα επηρεάσουν και το τελικό κόστος διαχείρισης και το κοινωνικό – περιβαλλοντικό αποτύπωμα του σχεδίου.

Το σημαντικότερο έλλειμμα της ΣΜΠΕ είναι η πλημμελής αναφορά στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και στις επιπτώσεις στη δημόσια υγεία, που αντιμετωπίζονται με γενικόλογες διαβεβαιώσεις. Παρόλαυτά στην περιγραφή του σεναρίου που επιλέγεται αναφέρονται οι τεράστιες ποσότητες:

- παραγόμενης τέφρας (περίπου το $\frac{1}{4}$ των εισαγομένων καυσίμων) μέρος της οποίας (η ιπτάμενη τέφρα) είναι επικίνδυνο απόβλητο.
- καυσαερίων που αποτελούνται από αέρια θερμοκηπίου, καρκινογόνες και τοξικές ενώσεις.
- βαρέων μετάλλων στα υγρά απόβλητα.

Το δημοτικό/ περιφερειακό συμβούλιο
..... μετά από διαλογική συζήτηση

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Ο σύλλογος εργαζομένων του δήμου Ζωγράφου εκφράζει την καθολική αντίθεση του στη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)

του σχεδίου για τη δημιουργία δικτύου μονάδων ενεργειακής αξιοποίησης απορριμματογενών ενεργειακών πρώτων υλών (ΑΕΠΥ) από Αστικά Στερεά Απόβλητα (ΑΣΑ) διότι:

- Είναι καταστροφική για το περιβάλλον, τη δημόσια υγεία και τη ζωή των κατοίκων, όπως φανερώνουν επιστημονικές μελέτες, που ερεύνησαν τις επιπτώσεις σε περιοχές στις οποίες εφαρμόστηκε η καύση απορριμμάτων. Απελευθερώνονται διοξίνες, φουράνια, βαρέα μέταλλα και άλλοι επικίνδυνοι αέριοι ρύποι. Παράγεται, επίσης, τοξική τέφρα και υγρά απόβλητα, που ενδέχεται να καταλήξουν στο νερό και το έδαφος και από εκεί στην τροφική αλυσίδα.
- Εκτοξεύει το κόστος διαχείρισης των απορριμμάτων το οποίο θα κληθούν να εισπράξουν οι Δήμοι επιβάλλοντας υπέρογκα και δυσβάσταχτα τέλη στους πολίτες.
- Παραβιάζει την ιεράρχηση της διαχείρισης των αποβλήτων, αφού προωθεί την μαζική καύση απορριμμάτων τη στιγμή που η χώρα έχει ελάχιστο ποσοστό ανακύκλωσης από τα χαμηλότερα στην Ε.Ε. και δεν έχουν δημιουργηθεί ούτε κατ'ελάχιστον οι προϋποθέσεις για μείωση της παραγωγής αποβλήτων, διαλογή στην πηγή, ανακύκλωση υλικών και κομποστοποίηση.
- Αντιστρατεύεται τη μείωση των αποβλήτων αφού δεσμεύει τους Δήμους και τους δημότες σε συμβάσεις δεκαετιών με την υποχρέωση να παραδίδουν μεγάλες ποσότητες απορριμμάτων προς καύση.
- Καταστρέφει πολύτιμους φυσικούς πόρους που υπάρχουν στα απορρίμματα ενώ το ισοζύγιο της παραγόμενης ενέργειας είναι στην καλύτερη περίπτωση αμελητέο αν δεν είναι αρνητικό.
- Προωθεί μια μέθοδο που εγκαταλείπεται. Ευρωπαϊκές χώρες που έχουν υψηλά ποσοστά ανακύκλωσης παίρνουν μέτρα για να μειώσουν την καύση είτε αποτρέποντας την κατασκευή νέων μονάδων είτε επιβάλλοντας επιπλέον τέλος καύσης.
- Υποβαθμίζει περισσότερο το φυσικό - κοινωνικό περιβάλλον ήδη υποβαθμισμένων περιοχών, στις οποίες σχεδιάζεται να εγκατασταθούν μονάδες καύσης οξύνοντας κι άλλο τις κοινωνικές ανισότητες.
- Ιδιωτικοποιεί μια βασική λειτουργία των Δήμων, περιθωριοποιεί την Αυτοδιοίκηση και μειώνει τον κοινωνικό έλεγχο.

Ειδικότερα για την Περιφέρεια Αττικής εκφράζουμε την πλήρη και καθολική αντίθεσή μας με την προοπτική λειτουργίας μονάδας ενεργειακής αξιοποίησης απορριμματογενών ενεργειακών πρώτων υλών (ΑΕΠΥ) από Αστικά Στερεά Απόβλητα (ΑΣΑ) στην Περιφέρεια Αττικής.